

„ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА“ ВАЉЕВО
14000 ВАЉЕВО, Бирчанинова 128 А
Телефони: 014/3519-390, 3519-391, телефакс: 3524-688
E-mail: pssvaljevo@nadlanu.com website: psss.rs

Б И Л Т Е Н 2/2010

РАДОВИ У ВОЋЊАКУ У ТОКУ ЗИМЕ

Јануар, 2010. године

Радови у воћњаку у току зиме

У току зиме у воћњаку треба извести одређене агро мере, како би се воћке припремиле и спемне ушле у период вегетације.

Зимски период у воћарству назива се период од опадања лишћа са воћки па до цветања и листања. Овај период обухвата позну јесен, зиму и рано пролеће.

Агро мере које се изводе у зимском периоду су:

- Основно јесење ђубрење воћњака;
- Обрада земљишта;
- Резидба воћака;
- Заштита воћака од мишева;
- Заштита воћака од зечева;
- Спречавање зимског оштећења дебла;
- Поправка наслона;
- Сузбијање болести и штеточина у воћњаку.

Ђубрење засада

Ђубрење засада је веома важна агротехничка мера у воћарству. Ако се ова мера редовно и правилно изводи може се очекивати редовна и довољно висока родност, као и квалитетан принос.

За нормалан раст, развиће и плодоношење воћкама су неопходни макроелементи (азот, фосфор, калијум, калцијум, магнезијум и др.). Њих воћке троше у великим количинама. Поред макро воћке троше у мањим количинама и микроелементе (бор, цинк, бакар, гвожђе, манган и др.) и ови елементи ако их нема у довољним количинама могу изазвати физиолошке поремећаје у воћкама.

Ђубрењем се воћкама враћају макро- и микроелементи који се плодовима износе из земљишта. Да би се успоставила равнотежа и избалансирала исхрана воћака сваке године неопходно је да се воћке у редовној производњи ђубре након завршене бербе.

Да би се знало шта земљишту недостаје најбоље је урадити хемијску анализу земљишта и листа воћки пре избора ђубрива и извођења ђубрења. На основу урађених анализа знаће се колико којих хранива недостаје и након тога могу се планирати и врсте и количине ђубрива за ђубрење засада воћа.

За ђубрење воћака могу се користити органска и минерална ђубрива.

Од органских ђубрива најчешће се користе стајњак, осока, компост и зеленишно ђубрење. За ђубрење воћака најчешће се користи стајњак и он мора бити добро згорео. Стајњаком се побољшава структура земљишта. повећава проценат хумуса, побољшавају микробиолошки процеси и топлотни, водни и ваздушни режим земљишта. Где год има услова за то стајњак треба користити редовно сваке године у ђубрењу засада воћа. Засади малине ђубрени стајњаком дају високе и квалитетне приносе.

Стајњак се растура по целој површини у количини од 10 до 40 т/ха, а након тога одмах се унесе у земљиште.

Поред органских за ђубрење воћака користе се и минерална азотна и комплексна ђубрива која у себи садрже два или више хранљивих елемената.

Од комплексних ђубрива за ђубрење воћака у јесен користе се она која у себи садрже мање азота због његове покретљивости у земљишту, а више фосфора и калијума.

За воћарску производњу најчешће се користе комплексна ђубрива следећих формулација 8:4:20, 10:20:30, 8:16:24, 10:12:26 +3%Mg, 9:18:27, 7:14:21, 0:20:30, итд. У недостатку ових комбинација могу се користити 15:15:15, 14:14:14; 16:16:16, итд.

У засадима у пуној родности ова ђубрива се користе у јесен растурајући циклонима по целој површини. Код младих воћки примењује се ручно растурање око стабла у пречнику круне.

Азотна ђубрива КАН (27% N) , амонијум –сулфат (21% N) и уреа (46%N) користе се пре почетка вегетације (март) и у току вегетације. Ова ђубрива користе се за прихрану воћака. Примењују се као икомплексна по целој површини и око младих стабала.

Најбољи ефекти ђубрења воћа постижу се ако се сва ђубрива након расурања одмах унесу у земљиште.

Количине се одређују на основу урађених анализа земљишта.

Обрада земљишта

Обрадом земљишта у воћњаку стварају се оптимални услови за развој кореновог система воћки.

Најбоље је да се јесења обрада земљишта уради након растурања ђубрива по воћњаку. Овим се хранљиви елементи из ђубрива уносе у зону коренивог система и стављају на располагање воћкама одмах, јер знамо да је корен активан и у току зиме храни воћке, а губици хранљивих елемената сведени су на минимум.

Обрадом се поправљају водни, ваздушни, топлотни и хранидбени режим земљишта, а току зиме акумулира зимска влага, уништавају се корови, посебно ризомски, штеточине које презимљавају у земљишту и болести које се налазе на опалом лишћу воћака.

У ораничном слоју земљишта поправља се структура обрадом, а такође активира се и рад кореновог система.

Јесења обрада земљишта изводи се углавном орањем воћарско-виноградским плуговима, а дубина обраде износи 10 до 12 цм. Могу се користити и тањираче, култиватори, а некад и подривачи. Обрада се може вршити по целој површини засада орањем сваког другог реда или у тракама са једне или друге стране реда.

Начин обраде зависи од конфигурације терена, воћне врсте и количине падавина у датом терену.

У марту месецу накин извршене прихране азотним ђубривима у воћњаку извести допунску обраду тањирачама или култиваторима, затворити влагу и унети ђубриво у земљиште.

Резидба воћака

Резидба воћака је агротехничка мера којом се код воћки регулише родност, побољшава квалитет плодова, проветрава круна и одржава архитектура круне код воћки у редовном плодношењу, а у узгојном периоду формирају жељени облици круне.

Обзиром да је резидба веома важна агротехничка мера у воћарству која има вишеструки значај и она је веома стручан и одговоран посао, који морају обављати стручни и добро обучени људи – резачи.

У току зиме режу се све воћне врсте које се режу на зрело. Резидба почиње када са воћки опадне лист и када се из круне, грана и гранчица повуче у корен резервна органска супстанца створена у круни. Временски то се поклапа са другом половином децембра, а најбоље је да се са рездбом почне после проласка ниских зимских температура.

Пре почетка резидбе мора се утврдити родни потенцијал пупољака код појединих воћних врста неком од проверених метода. Код неких воћних врста проверу треба урадити после проласка опасности од зимских мразева, па тек онда почети са резидбом. Тек после извршене провере приступа се резидби. На основу ове провере утврђује се интензитет јачине резидбе. Јачина зависи од уклоњених и остављених цветних пупољака у круни.

Сваки резач који обавља овај посао мора добро познавати родно дрво код воћних врста које реже, да би на основу уклањања и остављања цветних

пуппољака родног дрвета одредио интензитет родности резаних воћки у наредној вегетацији.

Приликом резидбе све одсечене гране и гранчице морају се сећи у основи без остављања патрљка. Рез мора бити раван и гладак, увек низ дрво грану која остаје у круни.

Резидба се обавља оштрим воћарским алатом. Алат мора бити квалитетан, од доброг челика и проверених произвођача.

Заштита воћака од мишева

Мишеви, волухарице и остали глодари праве штете и младим и старијим воћкама. те и заштита од њих има и већи значај. Они обично праве штете у засадима са више корова, хране се семеном корова, а у недостатку ове хране прелазе да се хране кором воћки са жила и кореновог врата. Воћке којима је оглодан корен и коренов врат суше се током вегетације или изваљују.

У току зиме и младе и старе засаде треба редовно обилазити да би се утврдило да ли у засаду има глодара. У случају појаве мишева и волухарица предузети мере заштите. Воћке се штите стављањем цинкфосфид мамака или неких других у активне рупе и исте загажавањем затворе, да не би дошло до тровања неких других животиња. Ако се у воћњак ставе затровани мамци морају се ставити и табле упозорења да у воћњаку има средстава опасних по живот људи и животиња.

Заштита воћака од зечева

Зечеви и срне где их има и ако се у тиму зиме нађу у засадима воћа такође знају да направе велике штете, обично на млађим воћкама. Засади где је направљена штета од зечева и срна или се крче или заостају у порасту у наредној вегетацији.

Зечеви штете праве хранећи се кором воћки, а срне се хране једногодишњим леторастима. Дешава се да све једногодишње ластаре изгризу до основе и у тим засадима је једна вегетација изгубљена.

Срндаћи ако се нађу у засаду штете праве гулећи кору са дебла воћки чешући рокове.

Да не би имали штете од ове дивљачи засаде морамо заштитити. Најбоља и најквалитетнија заштита је ограда од плетене жице, али је и најскупља. Поред ове заштите воћке се штите и замотавањем дебла натрон папиром. Направе се траке од натрон папира, замотају око дебла и на три места причврсте за дебло да не би ветар поцепао папир. У пролеће кад прође опасност од дивљачи траке се скидају.

Воћке се могу заштитити и пластичним растегљивим мрежицама које су дужине 60 до 80 цм. Ова мрежица једном стављена на дебло воћке може остати на деблу три до четири године и у том периоду воћке су заштићене од дивљачи.

Спречавање зимског оштећења дебла

Да не би дошло до штета стабла се морају заштитити пре појаве ниских температура. Ове штете се испољавају у пуцању коре и стварању рана на деблу воћке. Обично на делу дебла са југозападне стране кора пукне по дужини дебла, раздвоји се и ту се ако се не интервенише створе велике ране које касније под утицајем патогена и влаге могу довести и до труљења тог дела дебла што има велики утицај на правилан развој воћке. Касније та стабла под утицајем јаких ветрова на том делу могу бити и прекинута и уништена.

Измрзавање дебла долази услед смењивања високих температура изнад нуле и ниских у току ноћи. Када се у току дана ваздух загреје на температуру до 15° С вода са раствореним минералним материјама креће из корена ка круни, а у току дана ти сокови се не повуку до корена, остају у делу дебла са југозападне стране где је дебло и највише загрејано, у току ноћи кад температура падне испод нуле долази до мржњења воде и до пуцања коре.

Да не би до ових штета долазило препоручује се заштита дебла, а дебла се штите кречењем. Бела боја одбија сунчеве зраке, нема кретања сокове и нема могућности да дође до измрзавања. Кречење дебла и првих рамених грана треба извршити у новембру. Кречење се изводи мешом креча, кухињске соли и сумпора.

Добра каша за кречење прави се са 5 кг негашеног креча (мора се загасити), 0,5 кг кухињске соли и 200 г сумпора у праху. Ова каша се довољно разреди водом, а потом премазују сува дебла и рамене гране воћке.

Поправка наслона

Поједине воћне врсте, као што су јабука на вегетативним подлогама, крушка на дуњи, малина и купина, за своје успевање траже и потпору – шпалир.

Дешава се да у току зиме после падања влажног снега и удара ветра жица у шпалиру буде прекинута или истегнута, а стубови се искриве или извале и као такав шпалир у наредној вегетацији не може да одговара својој функцији.

Ове деформације шпалира су нарочито изражене у планинским подручјима где су знатно веће падавине и удари ветра, а и ту се највише гаје малина и купина.

Поправку шпалира треба обавити у току зиме како би у наредној вегетацији одговарао својој намени.

Сузбијање болести и штеточина

У интензивној воћарској производњи сваке године програм заштите почиње са зимским прскањем. Ово је једна веома важна агро мера која се ни у ком случају не сме изоставити. Зимским третирањем воћки поједине болести се сузбијају, а бројност штеточина смањује. Благовремено и правилно изведена ова мера у наредној вегетацији олакшава заштити штићених воћних врста.

Издавач:

„ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА“ ВАЉЕВО
14000 ВАЉЕВО, Бирчанинова 128 А

А у т о р:

Дипл.инг.воћарства и виноградарства Драгољуб Драгојловић

Т и р а ж: 300 примерака